

Scenariusz 8

Szanowni Państwo!

Przekazujemy materiał profilaktyczno – prewencyjny w formie animacji komputerowych, wraz z krótkim opisem ich wykorzystania, podczas zajęć prowadzonych z dziećmi.

Jak wynika z naszych doświadczeń i statystyk policyjnych, coraz młodsze dzieci stają się ofiarami różnych wypadków i przestępstw. Sprawcami są nie tylko dorośli, ale także one same. W wielu przypadkach można byłoby im zapobiec, gdyby nasze dzieci wiedziały jak należy zachować się w różnych sytuacjach. Dlatego też wspólnie z Politechniką Radomską stworzyliśmy materiał profilaktyczny skierowany do dzieci w wieku przedszkolnymi wczesnoszkolnym (klas I-II), który mamy nadzieję, że przyczyni się do poprawy bezpieczeństwa dzieci. Treści w nim zawarte dotyczą bezpiecznej zabawy w domu, podczas wypoczynku i kontaktów z obcymi. Scenariusze zajęć zakładają wykorzystanie jednej lub kilku animacji powiązanych tematycznie.

Wskazano w nich cel główny, założenia organizacyjne, metodę i określono przebieg zajęć. Omówione zostały istniejące niebezpieczeństwa i zagrożenia oraz przedstawiono bezpieczne zachowania. Całość materiału przygotowano z myślą o funkcjonariuszach Policji, którzy w szkołach i przedszkolach, prowadzą pogadanki na temat bezpieczeństwa dzieci w domu, szkole, na podwórku czy podczas wypoczynku.

Zaprezentowanie spotów filmowych i krótki komentarz policjanta przewidziano jako część lekcji prowadzonej przez nauczyciela, co niewątpliwie urozmaici przebieg zajęć. Mamy nadzieję, że przygotowany przez nas materiał pozwoli na przekazanie wiedzy i uświadomienie dzieciom, poprzez wspólną zabawę zagrożeń jakie mogą wynikać z ich nieprzemyślanych zachowań.

**Zespół do spraw nieletnich i patologii społecznych
Wydziału Prewencji
Komendy Wojewódzkiej Policji z siedzibą w Radomiu**

Kolejność animacji na płycie:

Bezpieczna zabawa w domu

1. Nie zostawiaj klucza pod wycieraczką.
2. Nie baw się w pobliżu ulicy.
3. Nie baw się na dachach, wykopach, ruinach.
4. Nie baw się prądem, kuchenką gazową.
5. Nie wchodź na pracujące maszyny gospodarcze.
6. Nie uczestnicz w pracach polowych bez nadzoru.
7. Nie noś klucza na szyi.

Bezpieczna zabawa podczas wypoczynku

8. Nie niszczy przyrody.
9. Nie zjeżdżaj na sankach na ulicę.
10. Nie rozpalaj ogniska w lesie.
11. Nie baw się na torach kolejowych.
12. Nie baw się na zamrzniętym jeziorze.
13. Nie kąp się w miejscach niedozwolonych.
14. Nie znęcaj się nad zwierzętami.

Kontakt z obcym

- 15. Nie wsiadaj do samochodu z nieznajomym.*
- 16. Nie przyjmuj prezentów od nieznajomych.*
- 17. Nie dawaj klucza obcym.*
- 18. Nie rozmawiaj przez Internet z nieznajomym.*
- 19. Nie otwieraj drzwi nieznajomemu.*
- 20. Nie wychylaj się przez okno.*

Scenariusz zajęć z wykorzystaniem animacji nr 1, 7, 17

TEMAT: BEZPIECZNA ZABAWA

- NIE ZOSTAWIAJ KLUCZA POD WYCIERACZKĄ
- NIE NOŚ KLUCZA NA SZYI
- NIE DAWAJ KLUCZA OBCYM

Cel zajęć:

Celem zajęć jest uświadomienie dzieciom zagrożeń jakie niesie za sobą zostawianie samemu w domu i dysponowanie kluczem od mieszkania. W scenariuszu zajęć umieszczone zostały 3 scenki sytuacyjne, których tematyka jest zbliżona i dotyczy tego samego zagadnienia, pomimo że jedna z nich znajduje się w innym bloku tematycznym – Kontakt z obcym. Animacje odwołują się do problemu związanego z posiadaniem klucza do domu i jego dysponowaniem podczas nieobecności opiekunów.

1. Założenia organizacyjne:

- a. Uczestnicy:** dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym (klasy I – II szkoły podstawowej).
- b. Miejsce szkolenia:** sala dostosowana do korzystania ze sprzętu audiowizualnego.
- c. Czas trwania:** 15 min.

2. Metoda zajęć:

Pogadanka interaktywna, rozmowa.

3. Pomoce dydaktyczne:

Animacja komputerowa, tablica, kolorowa kreda.

4. Przebieg zajęć:

Zajęcia rozpoczynamy od prezentacji animacji pod tytułem „Nie noś klucza na szyi”, „Nie zostawiaj klucza pod wycieraczką”, „Nie dawaj klucza obcym”, które są materiałem wyjściowym do dyskusji.

Możemy posłużyć się zagadką, np.:

Co zamyka i otwiera zamki? (klucz)

Następnie przechodzimy do rozmowy z dziećmi. Zadajemy pytania np.:

Gdzie schował klucz chłopiec?

Czy to był dobry pomysł?

Co byście zrobili na jego miejscu?

Co innego mogło się stać z kluczem?

Gdzie schowała klucz dziewczynka?

Kto przyszedł do dziewczynki?

Jakie były zamiary klauna?

Co zrobił klaun z kluczem dziewczynki?

Podczas rozmowy w zależności od wieku dzieci, należy dostosować sposób przekazania treści dotyczących zostawiania samemu w domu i dysponowania kluczem do mieszkania. Młodsze dzieci w wieku przedszkolnym zazwyczaj nie zostają same w domu

i nie noszą przy sobie klucza, niemniej jednak już od najmłodszych lat należy im mówić, że nie powinny nosić klucza na szyi, czy zostawiać go pod wycieraczką. Starsze dzieci np. 8-latki dość często wracają ze szkoły do domu, w którym nikogo nie ma, bo rodzice są w pracy i co się z tym wiąże posiadają przy sobie klucze do mieszkania.

Dlatego omawiając tą tematykę należy zwrócić uwagę, zarówno na możliwość zgubienia kluczy, jak również ich kradzieży, a co się z tym wiąże braku możliwości wejścia do domu, czy np. obowiązkowej wymiany zamków. Szczególnie ważne jest, aby uświadomić dzieciom, które z konieczności muszą po przyjściu ze szkoły zorganizować sobie czas do powrotu rodziców z pracy, że biegając po podwórku bardzo szybko i niepostrzeżenie mogą zgubić klucz nie wiedząc kiedy i w jaki sposób. Nie najlepszym rozwiązaniem jest również pozostawianie klucza pod wycieraczką, ponieważ ktoś może go stamtąd zabrać i niepostrzeżenie, kiedy dzieci się będą bawiły poza domem, wejść i wynieść wartościowe rzeczy z mieszkania. Najrozsądniej jest schować klucz do zasuwanej na zamek błyskawiczny kieszonki lub zostawić u zaprzyjaźnionego sąsiada.

W przypadku gdy klucz zostanie zgubiony lub skradziony, należy o tym niezwłocznie powiadomić rodziców. Szczególną uwagę dzieci zwracamy na podstawowe zasady bezpieczeństwa, tj.:

- pod żadnym pozorem nie wolno udzielać informacji, gdzie mieszkamy (ulica, nr domu, nr mieszkania), jeśli ktoś obcy pyta nas o to, odpowiadamy, że nie pamiętamy, ale tata zaraz przyjdzie, to będzie go można zapytać,
- nigdy nie mówimy o pieniądzach i innych cennych rzeczach, które są w domu,
- nigdy nie mówimy, że jesteśmy sami w domu,
- nie mówimy, że mamy przy sobie klucz od domu.

Na koniec zadajemy pytanie: Co robimy z kluczem podczas nieobecności rodziców? Spontaniczne odpowiedzi dzieci uporządkowujemy i podsumowujemy temat.

Scenariusz zajęć z wykorzystaniem animacji nr 10

TEMAT: BEZPIECZNA ZABAWA – NIE ROZPALAJ OGNISKA W LESIE

Cel zajęć:

Celem zajęć jest uświadomienie dzieciom jakie niebezpieczeństwo niesie za sobą rozpalanie ogniska w lesie.

1. Założenia organizacyjne:

a. Uczestnicy: dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym (klasy I – II szkoły podstawowej).

b. Miejsce szkolenia: sala dostosowana do korzystania ze sprzętu audiowizualnego.

c. Czas trwania: 10 min.

2. Metoda zajęć:

Pogadanka interaktywna, rozmowa.

3. Pomoce dydaktyczne:

Animacja komputerowa, tablica, kreda kolorowa.

4. Przebieg zajęć:

Zajęcia rozpoczynamy od prezentacji animacji pod tytułem „Nie rozpalaj ogniska w lesie”, która jest materiałem wyjściowym do dyskusji. Następnie przechodzimy do rozmowy z dziećmi. Zadajemy pytania np.:

Gdzie byli i co robili chłopiec i dziewczynka?

Czy dzieci bez opieki dorosłych mogą bawić się zapalkami?

Czy można śmiecić w lesie?

Co stało się z rzuconą przez dziewczynkę butelką?

Czy dzieci powinny bez opieki przebywać w lesie? Dlaczego?

Podczas rozmowy staramy się naprowadzić dzieci zarówno na rolę bezpieczeństwa podczas zabaw w lesie, jak również funkcję lasu jako miejsca odpoczynku, rolę użytkową (produkcja różnych przedmiotów z drewna, funkcja opałowa, itp.) oraz znaczenie drzew w produkcji tlenu (proces fotosyntezy) czy też zbiorach owoców runa leśnego (jagody, poziomki). Mówimy gdzie i w jaki sposób dzieci powinny spędzać czas w lesie, tj.:

- nie należy rozpalać ogniska w lesie bez udziału osoby dorosłej,
- nie należy rozpalać ognisk jeśli nie ma specjalnie wyznaczonych do tego miejsc przez leśniczego, np. na polanie, a także w pobliżu budynków, stogów siana lub słomy,
- nie wrzucać do ogniska szklanych butelek lub pojemników z gazem,
- po zakończeniu palenia ogniska należy je dobrze wygasić, należy zalać je wodą, przysypać piaskiem i przykryć odłożoną wcześniej darnią,
- dbać o czystość, nie wyrzucać śmieci, zawsze po sobie posprzątać,
- uważać na żmije czy kleszcze,
- nie podchodzić do zwierząt, które są zbyt ufne i nie boją się ludzi (mogą być zarażone wścieklizną),
- nie niszczyć przyrody.

Dla urozmaicenia możemy rozwiązać z dziećmi krzyżówkę używając do tego tablicy i kredy:

t O ry Jeździ po nich pociąg

o G on Pies nim merda, gdy się cieszy

m I kolaj Rozdaje grzecznym dzieciom prezenty

tl E n Wytwarzają go drzewa w procesie fotosyntezy, składnik powietrza

ko Ń Ma cztery kopyta i długą grzywę

Bezpośrednio po odczytaniu hasła, ułożonego z pogrubionych liter przypominamy, że ogień to bardzo groźny żywioł, z którym nie wolno igrać pod żadnym pozorem. Wspólnie kończymy zdanie:

las płonie szybko, zaś rośnie (powoli).

Na koniec zadajemy całej grupie pytanie: *Jak powinniśmy zachowywać się w lesie?*

Spontaniczne odpowiedzi dzieci uporządkowujemy i podsumowujemy temat.

Scenariusz zajęć z wykorzystaniem animacji nr 11

TEMA T: BEZPIECZNA ZABAWA – NIE BAW SIĘ NA TORACH KOLEJOWYCH

Cel zajęć:

Celem zajęć jest uświadomienie dzieciom zagrożeń, jakie niosą za sobą bez troskie zabawy w pobliżu torowisk oraz omówienie podstawowych zasad przechodzenia przez torowiska.

1. Założenia organizacyjne:

- a. **Uczestnicy:** dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym (klasy I – II szkoły podstawowej).
- b. **Miejsce szkolenia:** sala dostosowana do korzystania ze sprzętu audiowizualnego.
- c. **Czas trwania:** 20 min.

2. Metoda zajęć:

Pogadanka interaktywna, rozmowa.

3. Pomoce dydaktyczne:

Animacja komputerowa, tablica, kolorowa kreda, tablica.

4. Przebieg zajęć:

Zajęcia rozpoczynamy od prezentacji animacji pod tytułem „Nie baw się na torach kolejowych”, która jest materiałem wyjściowym do dyskusji. Następnie przechodzimy do rozmowy z dziećmi.

Zadajemy pytania np.:

Gdzie bawiła się dziewczynka?

Czy dzieci bez opieki dorosłych mogą przechodzić przez torowisko?

Gdzie i w jaki sposób można przechodzić przez tory kolejowe?

Czy tory kolejowe to miejsce do zabaw?

Podczas rozmowy staramy się naprowadzić dzieci na rolę bezpieczeństwa podczas przechodzenia przez torowisko, z wyraźnym zaznaczeniem, że robimy to zawsze w miejscu do tego wyznaczonym. Omawiamy ogólne zasady zachowania się przechodnia podczas przechodzenia przez drogi użytkowane przez różne pojazdy w tym także pociągi, tj.: spojrz w lewo, potem w prawo i jeszcze raz w lewo, upewnij się, że nic nie jedzie po torach.

Wspominamy, że dzieci nie powinny bawić się blisko torowisk. Szczególną uwagę zwracamy na bezpieczeństwo dzieci, które muszą przechodzić przez torowiska np. idąc do szkoły. Mówimy, że nie należy:

- zatrzymywać się na przejściu przez tory,
- bez uzasadnionej przyczyny zwalniać kroku podczas przechodzenia przez torowisko,
- wchodzić na tory, gdy zapory są opuszczone lub ich opuszczanie zostało rozpoczęte,
- przechodzić przez torowisko w miejscach, w których umieszczone są urządzenia zabezpieczające (np. bariery, łańcuchy).

Dla urozmaicenia pogadanki na tablicy rysujemy rebus (**tory**):

T = Y

Omawiamy znaki, z którymi mogą spotkać się dzieci w pobliżu torowisk, używamy do tego np. kolorowej kredy i rysujemy je na tablicy. Zapoznajemy dzieci ze znakami poprzez zadawanie prostych pytań. Odpowiedzi posłużą do narysowania znaku stosownie do wskazówek jakich udziela nam dzieci. Przykładowo zapytamy:

Jakie znaki widzieliście w pobliżu przejazdu kolejowego?

Jaki był ich kształt?

Czy były to trójkąty, kwadraty czy może koła?

Jakie kolory występują na znakach?

Co jest narysowane na znakach?

Jakie inne znaki można spotkać w pobliżu torowiska?

Czy wiecie co to jest Krzyż Św. Andrzeja?

Znaki ostrzegawcze

Przejazd kolejowy bez zapor.

Ostrzega o zbliżaniu się do przejazdu kolejowego bez zapor lub półzapor. Jako uzupełnienie tego znaku stosuje się: Słupki wskaźnikowe, Sieć pod napięciem, Krzyż św. Andrzeja przed przejazdem jednotorowym, Krzyż św. Andrzeja przed przejazdem wielotorowym.

Przejazd kolejowy z zaporami

Ostrzega o zbliżaniu się do przejazdu kolejowego wyposażonego w zapory lub półzapory. Jako uzupełnienie tego znaku stosuje się: Słupki wskaźnikowe, Sieć pod napięciem, Krzyż św. Andrzeja przed przejazdem jednotorowym, Krzyż św. Andrzeja przed przejazdem wielotorowym.

Krzyż Św. Andrzeja

przed przejazdem jednotorowym

Znak ten umieszcza się bezpośrednio przed przejazdem kolejowym bez zapor lub półzapor. Oznacza on, że przez przejazd przebiega linia kolejowa jednotorowa. Znak ten wskazuje także miejsce zatrzymania pojazdu w związku z przejazdem pociągu.

Sieć pod napięciem

Tablica ta jest umieszczana, jeżeli nad przejazdem kolejowym zawieszona jest sieć trakcyjna pod wysokim napięciem.

Ponadto wspominamy o podstawowych zasadach bezpieczeństwa, które należy zachować na peronie czekając na pociąg, a następnie do niego wsiadając, tj.:

- nigdy nie przekraczać linii bezpieczeństwa umieszczonej na peronie,
- nie podchodzić do pociągu jeżeli się nie zatrzymał, lub jeżeli rusza,
- nie wsiadać i nie wysiadać w biegu,
- nie wychylać się przez okna nawet gdy pociąg stoi na peronie,
- zawsze stać obok rodziców lub opiekunów, żeby się nie zgubić.

Na koniec możemy krótko podsumować zajęcia, angażując do tego dzieci.

Zadajemy pytania:

Czy można bawić się na torach?

W jakich miejscach przechodzimy przez tory?

Jak zachowujemy się na stacji kolejowej?

Spontaniczne odpowiedzi dzieci uporządkowujemy i podsumowujemy temat.